

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені
Михайла Драгоманова
Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики
Кафедра філософської антропології,
філософії культури та культурології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Філософська антропологія»

I. Основна мета дисципліни	вивчення основних підходів до потрактування людської природи, екзистенційних потреб людини та її спроможностей формувати соціокультурний вимір життя; ознайомлення із сучасними напрямками антропологічних досліджень в галузях філософії та інших соціально-гуманітарних дисциплін (соціальна антропологія, культурна антропологія), з результатами та методикою досліджень у галузі прикладних антропологічних студій
II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців	Для усіх спеціальностей. ОСНОВНА ЧАСТИНА. ОК загальної підготовки ПП15 Цикл професійної підготовки 033 - Філософія
III. Програмні результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> – ознайомлення з основними методологічними напрямками дослідження філософської антропології, представниками, етапами становлення її дисциплінарного поля, – розуміння історичного та соціокультурного підґрунтя формування антропологічного фокусу філософських досліджень, – виявлення взаємозв'язків між теоретичним здобутками філософської антропології та результатами прикладних досліджень у галузях історичної, культурної, соціальної антропології, – критичного осмислення екзистенційних викликів сучасної культури на засадах філософського аналізу та феноменологічної редукції, – застосовувати набуті знання у сферах соціальної практики та повсякденного життя, застосовуючи філософсько-антропологічний окомір
IV. Короткий зміст вибіркової дисципліни	Модуль I. Ретроспектива проблема людини в гуманітарному знанні Тема 1. Ретроспекція проблеми людини в історії античної філософської думки Тема 2. Релігійна антропологія: людина як об'єкт дисциплінарних та сотеріологічних зусиль Тема 3. Дискурс людської суб'єктності: раціоналістична, онтологічна, екзистенційна традиції Тема 4. Становлення антропологічного напрямку філософських досліджень

Модуль II. Парадоксальність людського становища у світі

Тема 5. Еволюційний шлях людини: фізіологічна обумовленість соціальної природи людини

Тема 6. Homo loquentem. Мова як якісно-функціональна перевага людини

Тема 7. Homo meminit. Інтерсуб'єктивна природа пам'яті: соціальна, комунікативна, культурна пам'ять

Тема 9. Homo amica. Спільнота і суспільство: солідарність, дружба в структурі соціальних почуттів

Тема 8. Homo dignus. Гідність, визнання, самотворення

Модуль III. Екзистенціали людського життя

Тема 10. Любов як пограничний досвід людського життя

Тема 11. Діяльність як активне світовідношення (праця, робота, дія)

Тема 12. Дилема екзистенціалу влади: над кимось vs для чогось

Тема 13. Танатологічний вимір життя

Тема 14. Ігра як вільне і творче самоздійснення людини

V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання дисципліни

Кафедра філософської антропології, філософії культури та культурології, Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики (гуманітарний корпус, кабінет 14-11, +38(044)4842899

Осадча Лариса Василівна, кандидат філософських наук, доцент, професор кафедри
l.v.osadcha@udu.edu.ua

VI. Обсяг навчального навантаження та терміни викладання дисципліни

На вивчення дисципліни відводиться 180 годин (6 кредити ЄКТС), з яких денна форма навчання: лекційних – 36 год., семінарських – 36 год., самостійної роботи – 108 год., заочна форма навчання: лекційних – 18 год., семінарських – 18 год., самостійної роботи – 154 год. Дисципліна викладається у VI та VII семестрах

VII. Політика вибіркової дисципліни

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова.

VIII. Основні інформаційні джерела для вивчення дисципліни

1. Арендт Г. Становище людини. – Львів: Літопис, 1999. – 254 с.
2. Арендт Х. Джерела тоталітаризму. – К.: Дух і Літера, 2002. – 539 с.

3. Ассман Алейда. Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті / Алейда Ассман. К.: Ніка-Центр, 2012. – 440 с.
4. Габермас Юрген. Структурні перетворення у сфері відкритості: дослідження категорії громадянське суспільство. Львів: Літопис, 2000. – 318 с.
5. Гейзінга Й. Homo Ludens. – К.: Основи, 1994.
6. Гьосле В. Буття та суб'єктивність. До метафізики екологічної проблеми. К: Лібра, 2003. С. 180-211.
7. Єрмоленко Володимир. Ерос і Психея. Кохання і культура в Європі. Львів: Видавництво Старого Лева, 2023. 496 с.
8. Рікер П. Влада і насильство. К.: Дух і літера, 1995. – 334 с.
9. Ружмон Дені де. Любов і західна культура / Дені де Ружмон; Пер. з франц. Ярина Тарасюк. Львів: Літопис, 2000. 304 с.
10. Тейлор Чарльз. Секулярна доба. Книга перша. Пер. з англ. Олексій Панич. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2013. – 664 с.
11. Тьоніс Ф. Спільнота та суспільство. Основні поняття чистої соціології. К. : Дух і літера, 2005. – 262с.
12. Фройд З. Невпокій в культурі / Зигмунд Фройд; пер. з нім. Юрко Прохасько. Львів: Видавництво «Апріорі», 2021. – 120 с.
13. Юнг Карл Густав. Людина та її символи. К: Видавництво «Центр учбової літератури», 2022. – 436 с.
14. Aries Phillipe. The Hour of Our Death. Translated from French by Helen Weaver. New York. Alfred A. KNOPF Inc. 1981. 651 p.
15. Gehlen Arnold. Man, his nature and place in the world. New York. Columbia University Press. 1988. 429 p.
16. Sombart Werner. The Jews and Modern Capitalism. Ontario. Batoche Books. 2001. 291 p.

IX. Система оцінювання

Поточний контроль: оцінювання на семінарських заняттях та практичних заняттях, виконання індивідуальних занять.
 Підсумковий контроль: залік за результатами поточного контролю.